

Review¹

De rubriek 'Review' wil de lezer informeren over recente publicaties en conferenties met betrekking tot het hoger onderwijs. De redactie zal een selectie maken uit de ontvangen stukken en relevant werk in deze rubriek ter kennis meegeven.

Wageningen, A. C. van (2003). *De staat van de universiteit: een rechtsvergelijkende studie naar de institutionalisering van de universiteit in Nederland, Frankrijk en Nordrhein-Westfalen*. Enschede, CHEPS.

Dissertatie waarin de wettelijke vormgeving van universiteiten in Nederland, Frankrijk en Nordrhein-Westfalen met elkaar worden vergeleken. Het onderzoek bevat een theoretisch deel, een beschrijvend deel per land en een deel waarmee een vergelijking en een beoordeling van de juridische vormgeving van universiteiten kan worden gemaakt.

(2002) *Constructing knowledge societies: new challenges for tertiary education*. Washington, World Bank.

Studie naar hoe het tertiair onderwijs kan bijdragen aan de opbouw van de capaciteit van een land om deel te nemen aan de wereldeconomie. Het gaat erom dat landen hun hogeronderwijsystemen zo kunnen vormgeven dat zij nieuwe en oude uitdagingen aankunnen. Tevens is het een onderzoek naar de legitimering van publieke steun. Ten slotte worden lessen getrokken uit de ervaringen van de Wereldbank met de ondersteuning van het tertiair onderwijs.

Vossensteyn, H. J. Huisman en M. van der Wende (2003). *Positioneringsinstrumenten: evaluatie NESO en DELTA: eindrapport*. Zoetermeer, Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen. Beleidsgerichte studies Hoger onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, nr. 95.

Het Ministerie van OCW heeft de afgelopen periode enkele instrumenten ingezet om de Nederlandse hogeronderwijsinstellingen van dienst te zijn bij het in de markt zetten van hun onderwijsdiensten. Het gaat om de promotie van het Nederlandse hoger onderwijs, het werven van betalende buitenlandse studenten en het opbouwen van samenwerkingsrelaties tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen. Twee specifieke posi-

tioneringsinstrumenten zijn het opzetten van support offices (NESO's) en een beurzenprogramma (DELTA), beide gericht op landen in Zuid-Oost-Azië. Dit onderzoeksrapport evalueert de inzet van deze instrumenten beide overwegend positief.

Yonezawa, Y. and Kaiser, F. (2003) *System-Level and Strategic Indicators for Monitoring Higher Education in the Twenty-First Century*. Bucharest, CEPES, ISBN 92-9069-172-1
Dit boek is het resultaat van een rondetafelconferentie over systeemindicatoren en strategische indicatoren, die in 2001 door UNESCO CEPES georganiseerd is in Hiroshima. Het gaat uitgebreid in op het gebruik van statistische indicatoren bij het maken van hogeronderwijsbeleid. De validiteit van de indicatoren is het belangrijkste. Bij het hantieren van de indicatoren dient men kritisch te blijven.

Westerheijden, D. and Leegwater, M. (2003) *Working on the European Dimension of Quality: report on the conference on quality assurance in higher education as part of the Bologna process*, Amsterdam, 12-13 March 2002 Zoetermeer, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ISBN 90-5910-140-5 Conferentieverlag over kwaliteitsbeleving in het kader van het Bologna Proces.

Wende, M. van der and Ven, M. van de (2003). *The use of ICT in Higher Education: a mirror of Europe*. Utrecht, uitgeverij LEMMA, 2003. ISBN 90-5931-181-7
Overzicht van de stand van zaken op ICT-gebied in 11 EU-landen. Tevens is er aandacht voor de rol van het EU-beleid, zijn invloed op institutioneel niveau, samenwerking en concurrentie en de invloed van regionale en culturele factoren.

Nauta, F. and J. van de Steenhoven (2003). *Tijd om te kiezen: Kenniseconomie Monitor 2003*. Amsterdam, Stichting Nederland Kennisland.

Nederland wordt op een aantal aspecten van de kenniseconomie belicht. Dit land heeft, vergeleken met andere Europese landen, een laag opgeleide bevolking, weinig onderzoekers, een achterblijvende productiviteit, weinig spin-off vanuit universiteiten, een anti-ondernemerschapscultuur, matig functionerende instellingen en via netwerken vindt er weinig kennisuitwisseling plaats. Nederland scoort echter hoog op het niveau van de universiteiten en onderzoekers, de creatieve industrie, en de hoeveelheid mensen die online zijn. Gesteld wordt dat Nederland nieuwe spelregels nodig heeft voor een goede kenniseconomie: ruimte voor excellentie, eenvoud in het innovatiesysteem, bestedingen op EU-niveau, leren door experimenten. Hoofdvoorwaarden zijn inspiratie, ambitie en leiderschap.

(2003). *Bama-transitions: de invoering van het bama-stelsel in het WO en HBO*. Utrecht, Inspectie van het Onderwijs, http://www.owinsp.nl/publicaties/bama_transities.pdf
Allereerst wordt ingegaan op de vernieuwing. Om welke aantallen gaat het, in hoeverre verloopt de invoering gefaseerd en wat waren de motieven? Daarna volgt de onderwijsinhoudelijke vernieuwing: veranderingen in de curricula en in het onderwijsproces: de werkvormen en de invoering van ECTS (European Credit Transfer System). Het vernieuwingsproces op zich krijgt ook aandacht: hoe wordt het proces aangestuurd, welke interne en externe actoren zijn hierbij betrokken en hoe zit het met voorlichting aan en overgangsregelingen voor studenten?

Deze rubriek werd verzorgd door Marwine van der Molen (CHEPS, Universiteit Twente). Publicaties kunnen aan de redactie worden voorgelegd ter verschijning in deze rubriek, door te schrijven naar: Marwine van der Molen, CHEPS, Universiteit Twente, Postbus 217, 7500 AE Enschede, e-mail: m.w.vandermolen@utwente.nl, of aan de redactiesecretaris onder vermelding van: TvHO Review.

NOTEN

¹ De overige informatie uit de rubriek 'Review' is te bekijken op de website www.tvho-online.nl